

روز نهم ربیع الاول در فرهنگ عوام شیعه، به روز کشته شدن خلیفه دوم شهرت یافته است. آنها این امر را مسلم می دانند که در چنین روزی خلیفه دوم به دست مردی ایرانی به نام ابولؤلؤ مجروح و مقتول می گردد.

اما به نوشته منابع تاریخی عمر بن خطاب خلیفه دوم در روز بیست و سوم ذو الحجه سال ۲۳ هجری توسط فیروز (یا پیروز) ملقب به «ابو لؤلؤ» غلام مغیره بن شعبه مجروح شد و سه روز بعد کشته شد.

برخی از منابع معتبری که قتل عمر بن خطاب را در ماه ذو الحجه ذکر کرده اند از ۲۲ تا آخر ذی الحجه این کتب هستند:

مروج الذهب، علی بن حسین مسعودی (متوفی ۳۴۶)، ج ۲، ص ۱۳۵۲

- | | | | |
|---|---|---|---|
| تاریخ یعقوبی، یعقوبی (متوفی ۲۸۴)، ج ۲، ص ۱۵۹ | تاریخ مدینه، ابن شَبه نمیری (متوفی ۲۶۲)، ج ۳، ص ۸۹۵ و ۹۴۳ | تاریخ یعقوبی، یعقوبی (متوفی ۲۸۴)، ج ۲، ص ۱۵۹ | تاریخ مدینه، ابن شَبه نمیری (متوفی ۲۶۲)، ج ۳، ص ۸۹۵ و ۹۴۳ |
| تاریخ کبیر، بخاری (متوفی ۲۵۶)، ج ۶، ص ۱۳۸ | تاریخ خلیفه بن خیاط، خلیفه بن خیاط عصفری (متوفی ۲۴۰)، ص ۱۰۶ | تاریخ کبیر، بخاری (متوفی ۲۵۶)، ج ۶، ص ۱۳۸ | تاریخ خلیفه بن خیاط، خلیفه بن خیاط عصفری (متوفی ۲۴۰)، ص ۱۰۶ |
| تاریخ طبری، طبری (متوفی ۳۱۰)، ج ۳، ص ۲۶۵ | المعارف، ابن قتیبه دینوری (متوفی ۲۷۶)، ص ۱۸۳ | تاریخ طبری، طبری (متوفی ۳۱۰)، ج ۳، ص ۲۶۵ | المعارف، ابن قتیبه دینوری (متوفی ۲۷۶)، ص ۱۸۳ |
| موطأ، مالک بن انس (متوفی ۱۷۹)، ج ۲، ص ۸۲۴ | الآحاد والمثانی، ضحاک (متوفی ۲۸۷)، ج ۱، ص ۱۰۲ | موطأ، مالک بن انس (متوفی ۱۷۹)، ج ۲، ص ۸۲۴ | الآحاد والمثانی، ضحاک (متوفی ۲۸۷)، ج ۱، ص ۱۰۲ |
| مسند احمد، احمد بن حنبل (متوفی ۲۴۱)، ج ۱، ص ۵۵ | طبقات الکبری، محمد بن سعد (متوفی ۲۳۰)، ج ۳، ص ۳۶۴ | مسند احمد، احمد بن حنبل (متوفی ۲۴۱)، ج ۱، ص ۵۵ | طبقات الکبری، محمد بن سعد (متوفی ۲۳۰)، ج ۳، ص ۳۶۴ |
| المحبر، محمد بن حبيب هاشمی بغدادی (متوفی ۲۴۵)، ص ۱۴ | الثقات، ابن حبان (متوفی ۳۵۴)، ج ۲، ص ۲۳۸ | المحبر، محمد بن حبيب هاشمی بغدادی (متوفی ۲۴۵)، ص ۱۴ | الثقات، ابن حبان (متوفی ۳۵۴)، ج ۲، ص ۲۳۸ |
| التنبیه والإشراف، علی بن حسین مسعودی (متوفی ۳۴۵)، ص ۲۵۰ | استیعاب، ابن عبد البر (متوفی ۴۶۳)، ج ۳، ص ۱۱۵۲ | التنبیه والإشراف، علی بن حسین مسعودی (متوفی ۳۴۵)، ص ۲۵۰ | استیعاب، ابن عبد البر (متوفی ۴۶۳)، ج ۳، ص ۱۱۵۲ |
| مستدرک، حاکم نیشاپوری (متوفی ۴۰۵)، ج ۳، ص ۹۲ | التعدیل والتجریح، سلیمان بن خلف باجی (متوفی ۴۷۴)، ج ۳، ص ۱۰۵۴ | مستدرک، حاکم نیشاپوری (متوفی ۴۰۵)، ج ۳، ص ۹۲ | التعدیل والتجریح، سلیمان بن خلف باجی (متوفی ۴۷۴)، ج ۳، ص ۱۰۵۴ |
| البدء و التاریخ، مطهر بن طاهر مقدسی (متوفی ۵۰۷)، ج ۵، ص ۱۹۱ | تاریخ مدینه دمشق، ابن عساکر (متوفی ۵۷۱)، ج ۴۴، ص ۱۴ | البدء و التاریخ، مطهر بن طاهر مقدسی (متوفی ۵۰۷)، ج ۵، ص ۱۹۱ | تاریخ مدینه دمشق، ابن عساکر (متوفی ۵۷۱)، ج ۴۴، ص ۱۴ |
| الإنباء، ابن عمرانی (متوفی ۵۸۰)، ص ۴۸ | أسد الغابه، ابن اثیر (متوفی ۶۳۰)، ج ۴، ص ۷۷ | الإنباء، ابن عمرانی (متوفی ۵۸۰)، ص ۴۸ | أسد الغابه، ابن اثیر (متوفی ۶۳۰)، ج ۴، ص ۷۷ |

در مقابل، منبع تاریخی معتبری که به کشته شدن عمر بن خطاب در ماه ربیع الاول اشاره داشته باشد، یافت نگردید. [کتبی که قتل خلیفه دوم را در نهم ربیع می داند از قرن ششم عقب تر نمی رود و آنچه امروزه موجود است مربوط به قرن هشتم و هشتم است.]

تحقیقی درباره

نهم ربیع الاول